'SGRAVENHAGE

SURINAAMSCH WEEKBLAD.

1861. **Zondag 22 September** **No. 38.**

PARAMARIBO, den 21 September 1861.

Wederom is een Noord-Amerikaansch stoomschip hier de schroefstoomboot *Sumter* der Zuidelijke Confederatie komen opzoeken. Woensdag avond liet namelijk het oorlogsschip *Keystone State*, kommandant Scott, het anker ter reede vallen, doch vertrok reeds den volgenden morgen. — Deze raderboot welke 8 paixhans (64 ponders) en 1 houwitser voert heeft eene equipage van 150 man en 20 officieren; zij heeft eene machine van 450 paardenkracht en 2?0 vt. lengte.

Er loopt alhier het gerucht dat tusschen ll. Zaturdag en nu eenige stads-slaven (men zegt vier) naar Demerarij zijn ontvlugt. Wat hiervan zij, zal spoedig blijken.

Woensdag namiddag ll. zag de neger Frederik van den Heer F. G. Caupain, terwijl hij achter op het Erf zijns meesters was, een corjaal ter hoogte van de bank bij pl. *Meerzorg*, waarin zich twee personen bevonden omslaan. Terstond roeide hij in eene Amer. Jol naar de plaats van het ongeluk en had de zelfvoldoening beide personen, (een vrije en een slaaf) van den dood te redden — Van de Koloniale stoombooten *Nickerie* en *Vice Admiraal Rijk* had men ook het ongeval gezien en waren onmiddellijk sloepen uitgezonden, die evenwel iets later aankwamen.

Per mail zijn wij aangezocht geworden, Suriname's ingezetenen voor te bereiden op de spoedige aankomst van eenige toonkunstenaren van den eersten rang, tot het geven van Concerten en Scènes uit de meest geliefkoosde en beroemdste operas. Te oordeelen naar de talrijke hoogst loffelijke recensien die wij ten aanzien der uitvoeringen dezer artistes voor ons hebben, kan men zich waarlijk een zeldzaam genot be loven en zien, wij hen reikhalzend te gemoet. Wij meenen inmiddels niet beter te kunnen doen, dan te vermelden hetgeen o. a. de *Montreal Gazette* dd. Junij ll. van dit gezelschap zegt:

„Gisteren avond gaf Madame Inez Fabbri haar eerste Concert. Weken lang vóór hare aankomst werd er al veel belang gesteld in deze prima donna, van wier buitengewoon genie reeds vóór haar bezoek in Amerika de tijding tot ons gekomen was. In weerwil der ongunstige omstandigheden in welke zij haar *début* in de Vereenigde Staten maakte, n. l. de staatkundige crisis, die dat land van Noord tot Zuid beroert, werden hare Concerten met uitstekend succes bekroond, en bragten even groote *furore* als die van Jennij Lind te weeg. In New York, Boston en Philadelphia ging er slechts één roep op over hare begaafdheden. Hare wonderbaarlijke kracht werd terstond erkend en hare uitvoeringen in de Italiaansche Opera waren eene reeks van triomfen, zoo als er zelden door eenigen artist behaald zijn. Na eene hoogst voordeelige reis in het Westen is zij eindelijk alhier gekomen en gaf gisteren avond haar eerste Concert. Indien men een Opera gebouw, met orkest, koor, artisten en alles te zamen, als bij tooverslag gisteren avond in onze stad had overgebragt, kon dit ons niet meer verbaasd hebben dan de uitvoering van Mad. Fabbri. Haar Rachel achtig ageeren en hartstogtelijke zang voordrag in dat alles en in plaats van een concert, naar wij verwachtten, werd ons voor de eerste maal in de muzijkale geschiedenis van Montreal, de grootsch heid der Italiaansche Opera ten volle voorgesteld. Haar vielen de lau weren ten deel, weleer door Malibran verworven. Het is niet mogelijk een juist denkbeeld van de schoonheid harer stem en het diepgevoelvolle harer voordragt te geven. Genoeg zij het te zeggen dat hare stem aan omvang, buigzaamheid en grooten rijkdom paart, in een woord zij is een genie.

De heer Mulder is een pianist van de « Ecole Transcendante". Moeijlijkheden in de uitvoering, welke vaak de voornaamste trots van den artist uitmaken, merkt hij slechts aan als het middel tot bereiking van zeker doel. Nog wonderbaarlijker dan zijne vlugheid en gelijkmatigen aanslag is de gemakkelijkheid en bevalligheid waarmede hij speelt. Zijne handen schijnen over de toetsen te glijden en in de vlugste passages van schalen, arpeggios en octaven, is bijna geene beweging der hand te bespeuren. — Hij is essentieel een originele speler en omgeeft de melodien met geheel nieuwe harmonien en indrukken.

De heer Adams heeft een uitnemende en wel gecultiveerde stem, die hij aangenaam en met effect aanwendt.

Ook de aankomst van een anderen kunstenaar, ofschoon op ander terrein, kunnen wij vermelden. Weldra zal alhier zich bevinden de welbekende heer LEO TAYLOR, Orientalist, die zich voorstelt de ingezetenen alhier, door de meest verbazingwekkende begoochelingen eene aangename uitspanning te verschaffen. De heer TAYLOR wordt thans vergezeld door zijne dame, en den Heer MAC FARLAND, die door de verscheidenheid, welke zij aan de te geven voorstellingen aanbrengen zullen, zeker een ruim bezoek zullen uitlokken.

Heden morgen werden wij van eene geachte zijde in het bezit gesteld van een exemplaar van de *New-York Herald* dd 2 September jl.

Daaruit vernemen wij dat sedert het gevecht te Bull's Run, nabij Manassas Junction, de kansen gekeerd zijn en den 26 Augustus door de Noordelijke strijdmagt eene schitterende overwinning behaald is op de Zuidelijke, welke daarbij een verlies leed van 45 Officieren, waaronder de bevelvoerende Officier, Commodore Samuel Barron en 656 onderofficieren en manschappen, 1000 militaire uitrustingen, 24 stukken geschut en eene aanzienlijke hoeveelheid ammunitie, alsmede eenige schoeners met katoen en tabak beladen — De strijd had plaats te *Hatteras Inlet* in Noord-Carolina, en eindigde met de bemagtiging der forten en batterijen aldaar.

Het opperbevel over de Noordelijke landmagt werd gevoerd door generaal Butler, terwijl de zeemagt der expeditie, bestaande uit drie fregatten, drie kanonneerbooten en twee transportschepen, onder het bevel was van Commodore Stringham.

Het fort Hatteras beheerscht de geheele kust van Virginie en Noord Carolina, van Norfolk tot kaap Lookout en stelt dus al de op die kust gelegen plaatsen en alle inhammen en baaijen, met inbegrip van de Pamlico en Albemarle Sounds in de magt van het Zee eskader, wanneer met beleid te werk wordt gegaan. Hierdoor zal dus voor het eerst eene effective blokkade zijn daargesteld over eene kust eene uitgestrektheid hebbende van 1500 mijlen.

New-York 21 Augs. De schoener *Phantom* gezeild den 6 Augustus van Curaçao, meldt dat het gerucht omtrent de bemagtiging van de *Sumter* onwaar is. Er werd echter verspreid dat de Gouverneur van Curaçao is teruggeroepen, wegens het toelaten van dat stoomschip in die haven.

Fort Monroe, 20 Augs. Het Hollandsche Stoomfregat bij kaap Henrij vastgeraakt is gisteren nacht met hoog water vlot gekomen en in Hampton Roads gearriveerd Het heet *Zeeland* en deszelfs bestemming is Annapolis Het komt regtstreeks van Europa en heeft belangrijke depeches voor Washington.

Dezer dagen is te Leipzig eene brochure verschenen getiteld *de hertog van Gotha en zijn volk*, die in geheel Duitschland een ontzaggelijken opgang maakt, en verdient, dat ook elders daarop de aandacht gevestigd wordt.

Geen vorst is in Duitschland zoo populair als de hertog Ernst van Saksen-Coburg. bij is het, op wien de liberale partij grootendeels hare hoop op eene naauwere aaneensluiting van het geheele Duitsche vaderland gevestigd heeft. Maar juist omdat hij zich veel met de algemeene Duitsche zaken bezig houdt, wordt hij door sommigen van zijne onderdanen beschuldigd de belangen van zijn eigen landje te veel op den achtergrond te stellen. Die beschuldiging werd onlangs openlijk gedaan in het dagblad van Leipzig, en het is hiertegen, dat de vorst thans zelf in bovengenoemde brochure opkomt en zich even eenvoudig als rondborstig uitlaat over zich zelf als souverein, over zijne regering, zijne plannen, zijn klein volk en de Duitsche natie in het algemeen. Het is gewis een zeldzaam verschijnsel, dat een regerend vorst zelf de pen opvat, om de aanmerkingen te wederleggen, welke door zijne eigene onderdanen tegen hem gemaakt worden.

Men kan dit merkwaardig vlugschrift niet lezen, zonder ingenomen te worden met den vorst, die zich zelven met evenveel regt als fierheid „het kind van zijn tijd" noemt.

Wij nemen uit dat geschrift de volgende zinsnede over, waaruit men tot het gebeel kan besluiten en tevens de drijfveer leert kennen van de staatkundige handelingen van hertog Ernst.

„Van mijne vroegste jeugd af huldigde ik bijna als uit instinkt liberaal-democratische beginselen. In den eigenlijken zin des woords was ik het kind van mijnen tijd. Bij maanden lang oponthoud te Parijs, te Londen en vooral te Brussel, waar ik en mijn broeder zich voor onze studien ophielden, bragt de stelling onzer familie en onzer eigen neiging, het als van zelf mede, dat wij in den kring van verstandelijken omgang met mannen van gewigt getrokken werden. Deelneming aan de staatkunde en aan het groote staatleven werd vroegtijdig bij ons opgewekt en ontwikkeld, zoodat ik, mij zelf inwendig ten volle bewust, aan de universiteit te Bonn kwam, alwaar, geheel in strijd met de reactionnair-aristocratische hoogleeraren en nagenoeg lijnregt daar tegenover staande, de vrijzinnige strekking door eene ernstige studie der wijsgeerige en regtswetenschappen vaste wortelen bij mij schoot. Derhalve was het zeer begrijpelijk, dat ik, in het ambtsleven in mijn vaderland ingeleid, eerzuchtige inzigten eener al te dikwijls slechts schijnbaar vrijzinnige ambtenaarswereld bestrijden moest, en naardien ik, den eerbied voor mijnen vader niet uit het oog verliezende, eene vormelijke vredebreuk met deze beginselen nog vermijden moest, was het zeer gemakkelijk te verklaren, dat al die lieden zich weinig tot mij aangetrokken gevoelden. De toenmalige tijd leverde ook in de gezellige kringen mijner woonplaats slechts weinig mannen van beschaving en met de mijne strookende gemoedstemming op. Ik stond derhalve ten dien opzigte tamelijk alleen, en door den aantrekkelijken omgang met de mannen van gewigt in de groote steden verwend, betoonde ik welligt geringe belangstelling voor personen in mijne woonplaats, die zich voor mannen van gewigt hielden en het mij nooit vergeven konden, dat ik hen niet naar hunnen wensch behandelde.

De Berlijnsche *Gerichts-Zeitung* verhaalt het volgende geval van schijndood: In Weissensee woont een rijk echtpaar uit den landbouwenden stand, dat slechts een éénig kind, een meisje van omstreeks zeven jaren bezit. Plotselijk stortte het tot nog toe gezonde kind, als van een beroerte getroffen, dood neder; alle middelen tot terugroeping van het leven, door een in allerijl gehaalden geneesheer aangewend, bleven vruchteloos. Naar zijn gevoelen was het kind dood en de weeklagende ouders rigten alles in tot de begrafenis plegtigheid, die op den derden dag na het overlijden bepaald werd. Reeds was deze dag aangebroken. Het lijkje lag in de opene kist met bloemen omkranst en de vader stond er weenend bij; daar verbeeldt hij zich eensklaps, alsof een flaauwe blos over de wangen van het kind zich vertoont; terstond zendt hij naar de stad om een tweeden arts te halen die spoedig kwam en, na onderzoek, beval het ligchaam des kinds onmiddelijk uit de kist te nemen en in bed te leggen en om ook alle voorbereidingen der begrafenis te staken en op te redderen, opdat het kind, dat weldra uit de verstijving (tetanus), waarin het zich bevond, zou ontwaken, er niets van mogt merken, hoe digt het bij zijde ter aarde bestelling geweest was. Dit geschiedde en twee uren later sloeg het kind de oogen op en was zoo frisch en gezond, dat de gelukkige ouders terstond alle kinderen uit het dorp bijeen riepen en met deze den geboortedag hunner dochter voor de tweede maal vierden.

INGEZONDEN.

Op den 14 September 1861, werd het stoffelijk overschot van den Heer J. A. Mür-

LER Iz. Med. et Art. Obst. Dr., naar de laatste rustplaats gebragt en gevolgd door eene schare ontegenzeggelijk groot te noemen, te meer om dat die dag een hooge feestdag voor de Israëlieten was — de groote Verzoendag — zoo dat zij het lijk niet konden volgen, om ook de bewijzen te leveren, van de liefde en het vertrouwen dat zij gedurende 23 jaren in den overledene hadden gesteld.

Binnen de tijdruimte van één jaar, volgde hij zijnen vriend den Apotheker M. N. BEX-DER, mede geliefd, geacht en vertrouwd.

Het is niet te loochenen dat de ziekteverschijnselen bij beide deze afgestorvenen mede de blijken droegen van een door laster en vervolgzucht geschokt gemoed, hetwelk het onbegrensde vertrouwen en de hartelijke liefde van zoo velen niet vermogten te heelen, noch het bewustzijn hunner humane en belanglooze handelingen.

Ruste hunne asch in vrede, daar waar waarheid ten troon zit en laster geen invloed heeft.

Het stoffelijk overschot van den Heer MULLER was nauwelijks aan de aarde toevertrouwd, of een aantal vrienden verbonden zich, om door een blijvend gedenkteeken op zijn graf, hulde te doen aan zijne verdiensten en bewijs te leveren van hunne liefde en hun vertrouwen.

Eene schoone keerzijde voorwaar!

A — Z.

Ik ben verheugd — en de Kolonist zal het ook zijn, — nu de *Minister van Kolonien*, in de laatste dagen op eenige zaken opletteud is geworden, die kostbaar voor deze volkplanting waren en dus tot nadeel der ingezetenen strekten, — zoo vooral, op de *geldelijke* gunsten, die aan met verlof gaande ambtenaren werden weg geschonken.

Ik — en zeker elk goed Kolonist — danken *Z. E. den Minister van Kolonien* daarvoor, en wij wagen het — deze oplettendheid huldigende — nederig te smeeken, dat *zij* nog verder en op andere punten, ons zoo hoogst nadeelig — worde uitgestrekt; *Z. E. den Minister* bescheiden, de verzekering gevende, dat alhier nog *veel* bestaat, wat de oplettendheid en wel de ernstigste oplettendheid van een Bestuur, vooral van een *Minister van Kolonien*, mag worden aanbevolen.

Nu beklaagt welligt deze of gene, den lijdenden met verlof zijnden ambtenaar, die in de billijke en prijzenswaardige beperking, dier geldelijke gunsten zal moeten deelen, ja, er zijn er, die kortzigtig zeggen „kom kom, wat kan het ons scheelen, of die ambtenaars wat te veel krijgen, wij betalen er toch geen cent belasting *meer* om." Juist liefdadige zielen! maar, *posito*, werd minder doelloos en minder overtollig, geld alhier verbruikt, dan zouden wij ook met veel minder belasting toe kunnen. Of, en dit verdient de voorkeur — men kon met het bespaarde geld, iets nuttigs of iets fraais daarstellen, b. v. b. standbeelden oprigten, voor onze groote Surinaamsche mannen, of een *panthéon* stichten voor *dito dito's* en was onze geest nog niet rijp genoeg, voor die verhevene indrukken van den geest des tijds; dan kon er wat beter voorzorgen genomen worden, voor de *phijsieke* en *moreele* opvoeding onzer weezen — of de school-inrigting onzer arme kinderen, konde verbeterd en uitgebreid worden en welligt schoot er dan nog genoeg over, om *een* of *twee* zoo hoogst noodige en nuttige *tusschen-scholen* alhier te stichten.

Ik hoop, dat *Z. E. de Minister van Kolonien*, het van den *Surinaamschen Spectator*, geene onbescheidenheid zal noemen, wanneer hij mededeelt, dat alhier te *Suriname*, betrekkingen in *naam* bestaan, waaraan zeer hooge traktementen verbonden zijn en waar omtrent het publiek, sedert jaren, maar niet te weten kan komen, waarom *het* voor die betrekkingen zoo veel geld moet opbrengen, zonder bekend nut — Hij (SPECTATOR) gevoelt het, dat deze betrekkingen, al was het alleen maar om den naam, zoo maar niet afgedankt kunnen worden, doch daar de verrigte arbeid, zeker door honderden half hongerlijdende ambtenaren, met graagte ad ƒ 200 hoogstens, konde verrigt worden, moest men dit *economisch* beschouwd, ook doen.

SPECTATOR, zal de vrijheid nemen, het *Ministerie van Kolonien* bescheiden, met het een en ander dit betreffende, bekend te maken.

SPECTATOR.

*** Het spijt SPECTATOR zeer, dat hij niet geheel aan het verzoek van X. Y. Z. kan voldoen. 1o. weet hij niet zeker, of er voor twee maanden, een stuurmans plaats op een der koloniale vaartuigen vacant was. 2o. evenmin is het hem bekend, dat er toen, een bekwaam en oppassend schepeling, door den gezagvoerder, daar waar, zulks behoorde, tot de betrekking van stuurman is voorgesteld. 3o. nog veel minder, dat die voorgestelde, een *kleurling* was. Maar ten 4o., dit kan SPECTATOR niet gelooven, dat, indien de voorgestelde in *kennis* en door *gedrag* aanspraak kon maken op die betrekking en hij geene concurrenten had, met beter regt dan hij daarop, het zijn *kleur* zoude zijn geweest, waarom men hem die betrekking *niet* gaf; neen, zoo dom is men niet meer, en waarlijk de miskende, zoude in zulk een ongelooflijk geval, met regt zich over de grieve, tot onzen *Landvoogd* mogen wenden.

Ten slotte, is SPECTATOR het met de laatste *phrase* van het gezonden stuk, in lang niet met X. Y. Z. eens.

Zwarte paarden, zijn volgens SPECTATORS zienswijze, volstrekt *niet* beter dan *witte ezels*. Neen Mijne Heeren X. Y. Z. Als beide hun pligt doen, en den arbeid waartoe zij geschapen zijn, — want ik vraag U, welk wezen in de schepping kan het helpen, dat hij, een ezel is — dan verdienen zij beide de *haver* en de goede verzorging; doen zij dien pligt niet, dan zwart of wit, moeten zij met *lange haver* gevoerd worden. SPECTATOR, vergunt zich nog de vrijheid aan te merken, dat het vreeselijk hard voor een ezel is, dien naam met verachting te dragen; hij heeft het grootste respect voor ezels, en daarom volgt hij het voorbeeld van dien verstandigen Surinaamschen ambtenaar, die steeds voor elken ezel dien hij tegenkwam, zijn hoed af nam — „Want," zeide hij, „men weet nooit, wie zijn patroon kan worden."

Plaatsgebrek verpligt om, het stuk over de *Saramacca* tot aanstaande week uit te stellen

SPECTATOR.

UITBOEZEMINGEN
over de Kolonie
SURINAME.
door den ouden Heer
FURET.
(*W. E. H. WINKELS.*)
XV.
II TIJDVAK.

(*Vervolg*)

Van af 1606 tot 1630, vonden er nog steeds eenige kleine nederzettingen plaats, doch met dezelfde ongelukkige uitkomsten, die de vroegere ondervonden hadden.

Het is dan ook eerst in 1630, dat de eerste volkplanting van eenig aanbelang, in de Kolonie *Suriname* gevestigd werd. Zekere kapt. MARÉCHAL, zeilt met 60 volkplanters de *Suriname* op en sticht eene Kolonie op den regteroever der *Suriname rivier*, daar, waar heden nog de plantaadje *Waterland* ligt.

De volkplanters legden zich voornamelijk op de tabaks-cultuur toe.

De 10 Julij 1634, vertrok D. PZ. DE VRIES, *artilleriemeester* van *West-Friesland*, met het schip de *Koning David* uit *Texel*, koers zettende naar *Caijenne*, waar hij als hoofd van 30 volkplanters aankwam. Niet zeer geruststellend, was bij hunne aankomst het land der hope, want ofschoon de plek de sporen droeg, van vroegere nederzettingen en er nog eenige woningen van eenvoudigen bouw aanwezig waren; alle kenteekenen bestonden er dat aldaar de dood verwoest had; wat de ondernemende volkplanters hadden gepoogd te vestigen. Ontmoedigd en door een angstig voorgevoel gedrukt, herhaalden zij nogmaals de proef, doch schijnen voor het grootste gedeelte, door dezelfde rampen vernield te zijn.

Tien jaren vroeger (1624), was er te *Caijenne* onder zekeren ROMAN eene Kolonie gesticht, doch ook deze mislukte door ziekte en sterfte, en verzwakt als zij was, werd zij later geheel uiteengedreven door eene nieuwe volkplanting, die zich aldaar onder den naam van „CAP DU NORD" vestigde.

Het is dan in 1630, dat onder kapt MARÉCHAL, de eerste volkplanting van eenig belang, in *Nederlandsch Guiana* plaats vindt. — 60 kolonisten, wijdden zich, op eene uitgestrektheid van de plek, waarop de plantaadje *Waterland* ligt tot aan de *Maréchals-kreek*, aan den landbouw.

MARÉCHAL noemde naar de klank uitdrukking der *Caraïbische* benaming, de tegenwoordige *Suriname rivier Coma* en de *Comawine* (*Comewijne*) „*tak der Coma*" *kleine Coma*. — Daar waar *Waterland* ligt, bouwde hij een blokhuis om tegen de aanvallen der Indianen beveiligd te zijn.

— Het schijnt dat D. PZ. DE VRIES, op zijne reize naar *Caijenne* in 1634, de *Suriname rivier* is binnengeloopen; dezelve is opgezeild, doch daar reeds eene volkplanting gevestigd vindende, weder uitgezeild en naar *Caijenne* is gegaan.

Het doodend klimaat van *Caijenne* deed herhaaldelijk de stichtingen van volkplantingen mislukken of spoedig ontbinden. Zoo zien wij in 1640 weder NOAILLIJ met 60 Fransche volkplanters van „CAP DU NORD" zich alhier aan de *Suriname rivier* (*groote Coma*) vestigen. De voornaamste oorzaak tot dit vertrek uit *Caijenne* was, dat NOAILLIJ in geene goede verstandhouding stond met PONCET DE BRETIGNIJ, Gouverneur aldaar, en daarom met zijne aanhangelingen, het besluit ten uitvoer bragt, die Kolonie te verlaten. — Ook hij bouwde even als de MARÉCHALS-kolonisten een blokhuis, op de plek, waar heden *Paramaribo* ligt.

Ziekte en dood ontbonden ook later, deze nederzetting weer. Eenigen mengden zich onder de andere kolonisten, en een zeer klein gedeelte keerde naar Europa terug, doch het grootste deel, werd een offer des doods.

Het jaar 1644 met zijne gebeurtenissen, ongunstig voor de *Hollanders* in *Brazilie*, brak aan. Gewigtig was dat jaar voor *Suriname* om de gevolgen die er uit het vertrek der Hollanders uit *Brazilie*, sproten.

JOHAN MAURITS *Graaf van Nassau*, Gouverneur der Nederlanden aldaar, wordt uit zijne betrekking terug geroepen, hieraan gehoorzamende, verlaat hij dat gewest, met zijne schepen en 2000 man troepen.

Naauwelijks waren de zich aldaar gevestigd hebbende Joodsche volkplanters, zonder bescherming aan de Portugezen overgelaten, of de verdrukking nam dag aan dag toe en werd eindelijk zoo ondragelijk, dat zij grootendeels naar andere wereldplekken de wijk namen. Eene groote menigte hunner, ging naar *Holland*.

55 jaren had dus deze *Israëlitische Kolonie* in *Brazilie* bestaan, die in 1589 door 650 volkplanters, mannen, vrouwen en kinderen, gesticht was.

Onder de uitgewekenen naar *Holland*, bevonden zich velen, die aan het tropisch klimaat en den landbouw aldaar gewend waren en zeer verlangden op nieuw pogingen te doen, tot het stichten van eene Kolonie in *Zuid Amerika*.

Wij hebben gezien, hoe de familien NASSIJ, DE MEZA en PEREIRA, daartoe hunne hulp leenden en daartoe aanzoek bij de Staten deden; met het gelukkig gevolg, dat bij de vergunning en privilegien van de Staten, eene *Israëlitische* volkplanting in 1660 te *Caijenne* gesticht werd.

Na deze uitweiding keeren wij weder tot de Surinaamsche geschiedenis in 1650 terug.

Lord WILLOUGHBY, *Graaf van* PARHAM, rust in dit jaar twee schepen voor eigen rekening uit, die naar deze Kolonie werden gezonden; alhier aangekomen, vestigen de Engelsche volkplanters zich met toestemming der Indianen, op de plek, waar vroeger in 1640 NOAILLIJ zich met de zijnen had nedergezet. De vriendschapsbewijzen, werden, over en weêr tusschen de Engelschen en Indianen gewisseld, en de laatsten gewoon, om bij bijzondere gebeurtenissen, een naam te geven aan de plek, waar die gebeurtenissen plaats vinden; noemde haar: „*Pinari-be*," (*woonplaats der vrienden*.) volgens anderen, van *Parhambo*, (*woonplaats van* PARHAM.)

Deze volkplanters begonnen zich spoedig toe te leggen op de tabaks cultuur, het aanplanten van suikerriet, het vellen van meubel en timmerhout en schijnen daarin trouw door de Indianen geholpen te zijn geworden.

De volkplanting breidde zich dan ook gunstig uit, en *de Graaf van* PARHAM, zond van tijd tot tijd, een schip uit Engeland, met benoodigdheden voor de kolonisten hier henen, die in betaling koloniale producten geven. Onderscheidene reizen door eenige dezer volkplanters op de rivieren gedaan, deed hen in aanraking komen met de nederzetting van MARÉCHAL en later op de *Comewijne* met eene Nederlandsche volkplanting, die veel handel met de Indianen dreef; zij waren naar het schijnt, uitgewekenen van *Caijenne*, en eindelijk vonden zij in de *boven Suriname*, eenige *Israëlitische kolonisten*, die zich op den landbouw toelegden. Men behandelde elkander vriendschappelijk en eerbiedigde elks regt.

Behoort het tot de hedendaagsche etikette, dat vreemde oorlogsvaartuigen zoo ongehinderd onze reede bezoeken mogen, zonder salut of, zelfs eene opwachting der Bevelvoerders ten Gouvernementshuize? Waar blijven de schoten nu, waarmede zelfs het minste koopvaardijvaartuig wordt aangevallen? De houding en het gedrag der laatste Amerikaansche stoomschepen noopt tot deze vraag.

Een Oud Hollander.

MUZIEK KORPS VAN HET BATAILLON JAGERS No. 27.

PROGRAMMA VOOR HEDEN MIDDAG

Den 22 September 1861.

No. 1, GRANDE MARCHE, par W. Coenen.
2, AIR SUISSE, *Faris*, arr. par G. Barthe.
3. UN PREMIER AMOUR REDOVA, arr. par G. Barthe.
4. GENEVIEVE DE PARIS, *Potpourri*, arr. par G. Barthe.

5. L'AMITIÉ DU DIABLE, *Polonaise.* par G. Barthe.
6. LE TROMPETTE D'HUSARD, par G. Barthe.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN.

Den 19den dezer, het schip *Maria Cornelia*, kapt. Brinkerink, van Amsterdam.

Idem, de Fransche stoomboot *l'Abeille*, kommandant Mandet, van Cajenne.

Den 20sten, de Nd. Am. brik *Nereus*, kapt. Homans, van Gloucester.

Idem, de Nederlandsche schoener *Tjaak*, kapt. C. M. de Haseth, van Curaçao.

UITGEKLAARD.

Den 16den, het Eng. schip *Pillquelly*, kapt. Lewis, naar London, lading: 30 vaten, 12 tierces en 71 blomvaten Suiker, 197,730 pond, 57 vaten Melassie 6,207 gallons, 3 balen schoone Katoen 915 p., 380 pond oud Koper, en voor Exportatie: 2 vaten Cacao.

Den 17den, de Eng. schoener *Brilliant*, kapt. J. Buiford, naar Demerarij, lading: 25 pakken Duigen.

Den 18den, het Eng. schip *Alkmaar*, kapt. T. Pitt, naar de Clyde, lading: 368 ordinaire en 19 blomvaten Suiker 583,781 pond.

VERTROKKEN.

Den 20sten, de Kol. schroefstoomboot *Vice Admiraal Rijk*, kapt. J. H. Rusman, naar Demerarij.

IN LADING NAAR AMSTERDAM.

Het schip *Anna Maria Henrietta*, kapt. Gellards, adres bij H. Degenhard. Sluit 23 dezer.

Het schip *Jonge Eduard*, kapt. Sikkens, adres bij J. M. Polak.

Het schip *Josephina Bernardina*, kapt. Bos, adres bij J. Gisius.

Het schip *Wilhelmina*, kapt. Klint, adres bij H. Degenhard.

Het schip *Mary Broughton*, kapt. W. E. Herrick, adres bij Gebrs. van Praag.

VERTROKKEN PASSAGIERS.

Met de Kol. schroefstoomboot *Vice Adm. Rijk*: de Heer L. Pinto.

BURGERLIJKE STAND.

Op den 20 Sept. 1861 is aanteekening gedaan van het voorgenomen huwelijk van:

Samuel Louis Hijmans en Wilhelmina Johanna Christina Doerrieben, weduwe van John Henrij Francis Wordell.

Van den 15den tot den 20sten September 1861, zijn alhier ingeschreven als overleden.

Den 15den, Anton Egbert Louis Veenendaal, 3 jaren en 8 maanden.

Den 16den, Johan Beeldsnijder Junior 58 jaren.

Den 17den, Martin Braun, Echtgenoot van Wilhelmina Catharina Christina Runge, 69 jaren.

Idem, Agatha Philida Denniël, 56 jaren.

Den 20sten, Paulina van der Meer, 93 jaren en 1 maand.

Idem, Klaas Frederik Juliaan Johanus, 18 jaren.

Binnenlandsche Berigten.

Ter Gouvernements Secretarie zijn verkrijgbaar exemplaren van het *Verslag van het beheer en den Staat der West Indische bezittingen en van die ter kuste van Guinea over* 1858, tegen betaling van *f* 3,55 per stuk.

Bij het bestuur is het verzoek gedaan om den slaaf *Flink*, geboren in 1830, moedersnaam *Heudrina*, van den naam van Plantage *Maasstroom* af te schrijven. Tijd van verzet *veertien* dagen, gerekend van den 18 September 1861.

Post-Kantoor.

W. P. Austin, . Beahiezer, . Berasueta, E. H. Boon, J. B. van den Bergh, G. Cruden, H. Coerland, E. J. Dublinga, J. F. Elberts, F. Edgar, J. F. W. Faulborn, T. W. Ferrier, W. C. Favereij, A. Felicien, H. Hensen, Wed. J. F. A. Halfhide, J. H. Hoberg, . Hind, M. E. Jones, C. Jessen, J. Janssen, P. J. Köhler, J. Krom, B. G. van Sluijters, H. P. Kroner, A. F. Lammens, P. J. Lim, J. F. Meijer Fcz., J. P. Matroos, H. Oldenbarneveld gen. Tulling, J. C. Oosterbaan, H. B. Perez, J. van den Ploeg, J. Reijns, P. Reijntjes, W. Roomer, C. Roomer, A. Ruig, J. S. Saddler, Wed. Urbain, L. Veneos, B. Vogelsaug.

Transport.

Den 12den September 1861. M. Benschop weduwe P. Simmons, aan J. J. Juda, van het Erf met de daar opstaande gebouwen aan de *Oranjestraat*, N. W. La. A No. 114, O. W. La. A No. 86.

Paramaribo, *den* 13 *September* 1861.

Advertentiën.

GODSDIENSTOEFENING bij de *Nederduitsche Hervormde Gemeente*, op WOENSDAG den 25sten September e. k., 's avonds *half Zeven* ure.

Bij inschrijving te koop

tegen Kontante betaling:

17 balen Cacao,

van de plantage *Margaretha's gift*.

De inschrijvings billetten worden aangenomen bij A. W. OPPENHEIMER tot Maandag den 23sten dezer, *'s morgens* 10 uur.

Het hoogste bod goedgekeurd zijnde, zal de CACAO dadelijk in ontvang genomen en voor elke ledige baal *f* 1,10 gerestitueerd moeten worden. [ ]

Vendu.

J. C. GOMPERTS,

Vendumeester,

zal *MORGEN* om 9 ure verkoopen:

Extra Spek, gekl. en gebloemd *NETELDOEK*. Wit en Bruin DRIL, HEMDEN, Linnen, Tafelkleeden, nieuwe Bermud. *AARDAPPELEN*, fusten JENEVER. — En voor rekening dien 't mogte aangaan:

60 mille extra *Aurora SIGAREN*. ( )

BEHEERDERS

van den Boedel wijlen den Heer J. F. WERGES, zullen op Dingsdag den 24 dezer, des voormiddags om *negen* uren, door en ten huize van den Vendumeester A. SALOMONS, publiek doen verkoopen:

1. Het *ERF* met de daarop staande *GEBOUWEN* gelegen aan de *Keizerstraat*, bekend onder La. A No. 144.
2. Het *ERF* met de daarop staande *GEBOUWEN* gelegen aan de *Saramaccastraat*, bekend onder La. E No. 36.

De bewijzen van eigendom en veil conditien, liggen ter *visie* ten kantore van den voornoemden Vendumeester. [ ]

Paramaribo, *den* 16 *September* 1861.

A. SALOMONS, Vendumeester zal op DINGSDAG *e. k.* verkoopen:

Provisien, Stukgoederen, vaten PINDA'S.

En de slavin *Charlotte* (huis- en waschmeid,) aankomende J. A. MULLER. ( )

Op Dingsdag den 1sten October, des namiddags om vier uur, zal de Vendumeester A. SALOMONS, ten sterfhuize van wijlen den WelEdelen Heer Doct. J. A. MULLER Jz., verkoopen:

Diverse MEUBELAIRE GOEDEREN, *GENEESKUNDIGE WERKEN* en wat verder te voorschijn zal worden gebragt. [ ]

Over *zes* weken, den juisten datum nader te bepalen, zal de Vendumeester J. F. FAVEREIJ op vendu verkoopen:

Het *HUIS* en *ERF* aan de *Dominéstraat*, bekend onder N. W. La. C No. 49 en O. W. La. D No. 395, aankomende Mevrouw de Wed. H. J. RAATGEVER. — Zijnde inmiddels het voormeld Effect, UIT DE HAND TE KOOP, te bevragen bij genoemden Vendumeester. [ ]

Paramaribo, *den* 21 *September* 1861.

Al degenen die iets te vorderen hebben van- of verschuldigd zijn aan den Heer

CORNELIS DE JONGH,

op den 29 Julij ll., te *Elsene* bij *Brussel* overleden, worden verzocht, daarvan, zoo spoedig mogelijk blanco rekeningen te zenden en betaling te doen, bij den ondergeteekende.

Paramaribo, *den* 21 *September* 1861.

De Gemagtigde van de Executrice Testamentair, Weduwe C. DE JONGH geboren ROBLES DE MEDINA,
J. M. ROBLES DE MEDINA.
( )

Aan den Uitgever van het *»Koloniaal Nieuwsblad.»*

Amice!

Uw artikeltje in Uw No. 113 van den 20sten dezer, heeft mij wel bevallen, en ik ben na de van U ontvangene mondelinge inlichting, dat gij verkeerd ingelicht waart, volkomen bevredigd, te meer daar gij openhartig bekent, dat *»het was niet in de verste verte Uw idee om mij te krenken.»* — Voor Uwen (ik twijfel geenszins, welgemeenden) raad, betreffende mijne gezondheid, blijf ik U dankbaar.

Wat de roerpen van de *Ellen* aangaat..... houden wij ons voor slechts regt, dan zal nimmer de herinnering te pas komen, *tee joe nakie kapa lasie, joe de jere bolieman tongo.*

T. T.
( ) W. C. DEKKER.

Te Huur:

Het nieuw getimmerd en geschilderd HUIS aan de *Burenstraat* La D No. 149

Voorts,

Te Koop:

Het HUIS en ERF aan de *Rust en Vredestraat* La E No 142.

Alsmede:

Eene uitmuntende verzameling *Kapellen*.

Te bevragen bij
J. E. SIMONS.
( )

MEN VRAAGT TE KOOP À CONTANT:

Een bekwamen Delver of *TIMMERMAN*

van goed gedrag. Adres ter dezer Drukkerij, onder letter Q. met beslotenbriefjes, met vermelding van de prijs en woonplaats.

De Ondergeteekende, dezer dagen alhier gearriveerd, verwittigt HH. PLANTERS en verdere belanghebbenden dat hij zich gedurende vier jaren in de Britsche Koloniën onafgebroken en met gunstig gevolg op de verbetering der *Suiker-* en *Rum fabrikaadje* heeft toegelegd, en thans zich in deze kolonie als **Suikerkoker en Rumstijler** wenscht te vestigen.

Hij neemt aan plantaadjen, die Suiker en Rum van slechte kwaliteit leveren, producten van *goede* hoedanigheid te doen bereiden, met *vermeerdering* der kwantiteit en *groote bezuiniging*, zonder aanwending van eenig ingredient, zoo als door anderen wordt gebezigd.

Hij beroept zich op de **CERTIFICATEN** van achtingswaardige Administrateuren en Directeuren van plantaadjen te *Demerarij* en *Barbados*, onder anderen op de onderstaande, en belooft eene naauwkeurige bediening.

Paramaribo, *den* 19 *September* 1861.

J. POLAK.

Woonplaats:
Heerenstraat, bij het *Kerkplein*, — naast den Heer E. C. WESENHAGEN.

Mr. Jacques Polak lived with me as overseer for a period of Eleven months.

He has a good knowledge of his business, and is attentive and industrious; for which qualifications I can recommand him for any overseer situation.

(Signed) THS. A. OSBORNE.
Manager.

Plantation *Cullen*, 27th. June 1859.

Plantation *La bonne Intention*, 6th. July 1860.

The bearer, Mr Jacques Polak, has lived on this Estate for a period of eight months, during which time I found him attentive to his duties; — he has a perfect knowledge of his work as Building overseer, he leaves on account of ill health.

(Signed) THOMAS MASON,
Manager.

These are to certify that the bearer, Jacques Polak, has been employed as overseer on plantation *La bonne Intention* and *Supply* for some time, and that he gave great satisfaction by his steady and attentive conduct.

(Signed) ROBERT SMITH.

Demerary, 16th. January 1861.

Barbados, 6 June 1861.

To Jacques Polak Esq.

My dear Sir!

I am most happy to inform you that during the time we have been together in the matter of carrying out Ellis' Patent Sugar and Rum making processes, I have been pleased with the assiduity, attention and high merit you have shewn, and that you carry with you the esteem and respect of every Gentleman with whom you have become acquainted; amongst these I may mention my friends James F. Rogers, Esq., of *Lammings*, William T. Armstrong Esq., of *Oxnard*, and G. T. Richards Esq., of *Holder*. Sincerely hoping, that you will shortly return to Barbados and with every wish for your future welfare and success.

I am yours very truly.

(Signed) U. STEWART MAYERS.
( )

JONGELIEDEN genegen zijnde LESSEN te nemen in de RIJ-KUNST, kunnen zich bij den ondergeteekende aanmelden, daar hij voornemens is in het begin van de aanstaande maand

Een STEEKSPEL

te geven, op den Buitengrond *Oldenburg.*

J. H. C. WOLFF.

J. HEILBRON

biedt te koop

Keurige *Balkransen* en *Bouquetten*

Afgepaste *Balkleedjes*,

Witte en Gekleurde TARLATAN, SCHOTSBATIST en KAMERDOEK

***Glacé Handschoenen*,**

Heeren en Dames ZIJDEN DITO,

WAAIJERS,

Gebord *Witte Dassen*

Effen en Gebord ZAKDOEKEN,

Strooken, Kragen en Ondermouwen, etc., etc.

( )

Aangebragt per *Transit* van *Curaçao*:

Extra Pindas in blomvaten.

GROF ZOUT,

Strohoeden,

Sigaren,

Elegante Mahonyhouten MEUBELEN.

In voorraad:

Oude Port, Madeira en Sherry Wijn,

Youngers Alloa PALE ALE,

Barclay's Perkins XXX PORTER.

Lekkere Adelphi *Biscuits*

in blikken trommels,

Hockin's Seidlitz Powder,

Dinnefords Fluid Magnesia.

Beste qualiteit EAU DE COLOGNE.

---

200 Pakken 40 dm. SUIKERVATEN

Kuipen en Bodems,

Bristol Suikerkalk in potten,

Carron IJzeren Suikertesten,

Dito 4 voets Brandstaven. [ ]

D. C. MUNRO

Paramaribo, den 21 *September* 1861.

Voor het Bal!!

J. A. RAATGEVER

heeft per de *Emma* ontvangen:

BALKLEEDJES,

***Fraaije Balkapsels*,**

Kransen en Bouquetten

NIEUWE BLOEMEN,

Glacé Handschoenen

Wit Zijden en Satijnen LINTEN,

ZIJDEN DOEKJES,

Linnen BOORDJES, Zijden DASSEN etc.

ook

Nieuw *Neteldoek* en *Calico*. ( )

Mooije *ROODE UIJEN* bij 25 of meer ponden à 15 cent *Kontant*, te bekomen bij

W. J. KENSWIL. ( )

Berigt aan de Dames!

A. D. PINEDO,

heeft per de *Wilhelmina* ontvangen en biedt TE KOOP aan; allerliefste Borduurwerken, als:

Kraagjes, Mouwen, Zakdoekjes, *Doopjurkjes*,

Voiles, BERTHES en wit kanten MANTILLES, Piqué Kinder MANTELS,

Rokkenstrooken enz., enz.

Alsmede:

Wit en Gekleurd SCHOTSCHBATIST

Netel- en Kamerdoek

Verders:

Een keurig *Assortiment* Kunstbloemen, bestaande in Hoeden en andere Kranzen, Bal BOUQUETS en enkelde BLOEMEN tot garnering van *Kleedjes* en *Kapsels*. ( )

Nieuwe *Bokkings*, à 75 cents per kist.

Verkrijgbaar bij

A. SAMUELS,

van de *Steenbakkers Gracht*. ( )

C. F. PHILIPS

heeft ontvangen per de laatst gearriveerde schepen:

Een fraai assortiment *BIJOUTERIEN*;

waaronder OORKNOPPEN, VINGERRINGEN, Hemdenknoopen

***MEDAILLONS*;**

CHARRIVARIS, Parures, Heeren en Dames *KETTINGEN*, ARMBANDEN, etc., enz., alles volgens den *laatsten smaak*. ( )

Brik *Frederick Wording!*

Bakkeljaauw, Haring, Makreel, s. f. *BLOM*,

REUZEL in heele en kwart vaten

Bladen Tabak,

CLEAR, MESS en PRIME SPEK, MESS en FAMILY VLEESCH in heele, kwart en achtste vaten.

In voorraad:

Extra *O. I. RIJST*,

W. P. Planken, etc. etc.

Te bekomen bij

Gebrs. van Praag. ( )

Bark SARANAC!!!

Aangebragt per bovengemeld vaartuig.

Extra *Bakkeljaauw*, Makreel, *S. F. Blom*, Beschuit, Mess Spek, Varkenskoppen,

HAMMEN, BOKKINGS

SMEERKAARSEN, ZEEP, enz. enz.

Voorradig:

HARING, CLEAR en PRIME SPEK, MESS en PRIME VLEESCH, Tobben ZALM, ¼ vaten PLATED VLEESCH, enz., enz.

GEBRS. SOESMAN. [ ]

Een klein assortiment *HAVANA SIGAREN*, tegen billijke prijzen,

verkrijgbaar bij

A. C. BOSMANS.

Jacob. J. SALOMONS

over het MILITAIR HOSPITAAL heeft per kapt. BOS ontvangen:

Versche PROVISIEN,

***DRANKEN* in soorten,**

Zool- Kalfs- en Verlakt

LEDER,

***Peletier's* Sigaren in soorten, Extra ROOKTABAK, Zwarte Thee, *Holl. Haring*, Specerijen, Patent-olie, Comp Kaarsen, Eau de Cologne, *uitgezochte desseins Wollen Broekenstoffen en Vestknoopen*; Zijden Dassen**

en Zijden Heeren HALSDOEKEN, Glacé en Castoren Heeren en Dames HANDSCHOENEN, Extra KOUSEN en SOKKEN 3 dz. Zijden HOROLOGIE KOORDEN en meer andere

Goederen.

( )

DE GROOTSTE GENEESKUNDIGE ONTDEKKING DEZER EEUW.

PERRY'S CORDIAL BALSEM VAN SYRIACUM.

Deze onschatbare medicijn is de wonderbaarste overwinning van de kunst over de natuur, en is voor beide sekse heilzaam. Zij herstelt en vermeerdert de natuurlijke kracht van hen die tengevolge van een langdurig verblijf in de Kolonien aan afgematheid en verval van krachten lijden. Duizenden hebben door het gebruik daarvan hunne gezondheid en krachten herkregen, zoo als onder anderen door den Lord Major van Londen en de Aldermen verklaard is.

Prijs 11 sh. per flesch, of vier à voor 33 sh., waardoor men 11 sh. bespaart; en in à van 5 p. st. eene besparing gevende van 1 p. 12 sh.

Verkrijgbaar bij R. & L. PERRY & Co. hoofd-depôt, No. 19, Bernersstreet, Oxford-street, Londen.

Agenten: BARCLAY & Co. 75, Farringdonstreet, Londen. ( )

De Pillen van Holloway

als geneesmiddel voor galziekten, slechte spijsvertering en aandoening van den lever. De kenteekenen van deze ziekten zijn de volgende: misselijkheid, kramp in de maag, gedruktheid na het eten, gebrek aan eetlust, het zuur, zwijning, slagtigheid des geestes en eene algemeene verzwakking. Deze PILLEN zijn bijzonder geschikt tot het verdrijven van de oorzaak der ziekte, dezelve zuiverende en eigenschappen bezitten dat de spoedig hersteld is, de overtollige gal verdreven, de maag versterkt, de geest verlevendigd en de patient volkomen gezond wordt.

Deze *PILLEN* zijn alhier verkrijgbaar gesteld bij A. I. B. DE VRIES aan de *Zwartenhovenbrugstraat* à ƒ 1, ƒ 3 en ƒ 5.

P. J. BOAS

heeft ontvangen per de laatst gearriveerde Schepen en biedt zijnen geëerden begunstigers te koop aan:

Prime BOTER in 14 ponds vaatjes, HAM, ROLPENS, SAUCIJSJES, en WORST, *Saucises de Bologne* en ROOKVLEESCH in blik, Dito OSSENMUILSJES.

***Kalfs Karbonade* in Keulsche potten.**

Een nieuw assortiment Holl., Fr. en Eng. **EETWAREN** in blik, waaronder Pâté de Foies gras Truffé.

Gegarneerde Secretaris KOEKEN, Haagsche Wijn- en Tafel BESCHUIT, BANKET en BITTERKOEKJES, FRAMBOZEN dito, Different Hollandsch

SUIKERGOED,

Tafel Amandelen, Pruimedanten, NOUGAT, Frambozen, Groseille en meer andere

soorten SIROPEN,

Bessensap, Vruchten op Brandewijn, Siroop gesorteerd, *Fleur d'Orange* en *Rozenwater*, Spaansche, Fransche en Gevulde OLIJVEN, Augurkjes en Gemengd Zuur, Geurige Groene en Zwarte THEE, BROODSUIKER, KAPPERS, VLEESCH en VISCH SAUSEN, Fransch en Eng. MOSTARD, Kerrypowder, Japansche SOYA, Fijne OLIJF OLIE, *Tafelzout* en Wijn Azijn,

Fijne Havanah en ordinaire Sigaren, Rook Tabak,

Fijne Fransche LIKEUREN, Holl. dito van Wijnand Fockink, Jamaica RUM van id., Keulsche GENEVER, ord. CONJAC, Fijne Pale Brandy, Vermouth, Absinth, GENEVER, Selterswater in halve kruikjes, PORTER en ALE, Port-, Rhijn-, Muscaat, Sherry, Malaga, Madeira, Fijne en Ordinaire Roode Bordeaux WIJN, Champagne dito van de merken Grand Mousseux, Crême de Bouzy en duc de Montebello.

Patent Olie in pullen.

Voorts:

Merk INKT, Vingazijn, Roode, Blaauwe en Zwarte INKT, Groene ERWTEN, SPLIT PEAS, etc., etc. ( )

GEDRUKT BIJ A. L. G. DE RANDAMIE

BIJBLAD TOT HET SURINAAMSCH WEEKBLAD.

Verschijnt elken Woensdag.

1861. Woensdag 18 September **No. 38.**

PARAMARIBO, den 17 September 1861.

Naar men wil is ll. Zaterdag het stoomfregat *Powhattan* der Vereenigde Staten van Noord-Amerika, voerende 26 stukken en 250 man bij *Braamspunt* ten anker gekomen ter opzoeking van de stoomboot *Sumter*, onlangs van hier vertrokken. — Twee uren later is de Powhattan naar *Brazilie* gestevend.

De Engelsche bladen (ten minste de *Times*) verrukken zich over het wegloopen van 75,000 Noorder soldaten voor 75,000 man Zuider troepen, die hen niet vervolgden, daar deze niet wisten hoe bang de eerstgenoemden waren. Het blad spot voortdurend met den burger-oorlog wat de uitwerking der veldslagen betreft, en acht het reizen op eene Amerikaansche stoomboot of spoorweg gevaarlijker dan het deelnemen aan een Amerikaanschen veldslag. Deze kwalijk geplaatste spotternijen geven slechts eene zijdelingsche sympathie met het Zuiden te kennen, en de indruk, dien het berigt der nederlaag van de Noorder-partij ter beurze van Manchester maakte, was zoo sterk dat eenige Noord Amerikanen, aan de met het Zuiden sympathiserende Engelschen feitelijk hunne ontevredenheid deden gevoelen.

Het Noord Amerikaansche orgaan te Londen, dat met de Staten vlag en de regelen van Drake:

«*Flag of the free heart's hope and home!*
«*By angel hands to valor given;*
«*Thy stars have lit the welkin dome.*
«*And all thy hoes were born in heaven.*"

uitkomt, behandelt de nederlaag van het leger der Unie. Bedoeld blad schrijft de nederlaag toe, eerstens aan het onbezonnen «voorwaarts" waarmede de dagbladen de generaals, het kabinet en den opperbevelhebber overstelpten, en vervolgens aan de «werkeloosheid" van generaal Patterson, die, op het oogenblik dat de Unie-troepen zegevierden, den vijand gelegenheid tot overwinnen gaf. Volgens genoemd blad hadden de rebellen 90,000 en de Unie slechts 20,000 in het vuur, behalve dat de laatstgenoemden verreweg bij de eersten moesten achterstaan wat de ruiterij betrof. Het blijkt verder, dat toen de caissons van het Unieleger zich met allen spoed naar de achterhoede begaven om nieuwe ammunitie te halen, dit door de troepen als eene vlugt werd aangezien, waardoor zij alle hoop opgaven; en de schrik eenmaal om het hart geslagen, deed alle pogingen van den bevelhebber om zijn volk staande te houden mislukken. Het verlies der artillerie wordt zwaar gevoeld, omdat — zegt het blad — «dit wapen zeer verzwakt werd door de diefstallen van Floyd & Co. onder het presidentschap van den heer Buchanan."

Het adres, dat den 21 Julij jl. door de ingezetenen van Warschau aan den aldaar gevestigden consul-generaal van Engeland is overgegeven, en waarvan wij reeds hebben melding gemaakt, luidt als volgt: „Warschau aan Engeland: Ik, de stad overstroomd met het bloed inzonderheid der martelaars, de weduwe in rouw gedompeld en met geketende handen, de levend begraven slavin, ik rigt woorden van erkentelijkheid tot u, o Engelsch volk! De stem van een lid uwer gemeente kamer, die van de arbeiders in uwe steden, maken den steen los van het graf waarin de onderdrukking en de onverschilligheid, Polen bedolven houden. Ik heb te midden van het bloed en der tranen God aangeroepen, en God heeft mij geantwoord door den mond van een eerbiedwaard volk. Hem zij eere, en u, Engeland zij dank! Met alles wat er na mijn langdurig martelaarschap aan leven en onsterfelijkheid in mij gebleven is, zegen ik uwe grijsaards, uwe mannen, hunne vrouwen, hunne zonen en dochteren, wensch ik hun een altoosdurende vrijheid en welvaart. Mogen uwe heilige schutspatronen ten eeuwigen dage bij God uwe voorspraak zijn, dewijl gij, achtbaar en gelukkig Engeland, uwe stem hebt verheven ter gunste van het verlaten, verscheurende en gefolterde Polen!"

INGEZONDEN.

Het beheer en de Maatschappelijke toestand der Volkplanting Suriname

DOOR

W. E. H. WINKELS.

„*Men moet al die stuitende, bekrompene, belagchelijke maar steeds noodlottige stelsels bestrijden, die geboren zijn, uit de ontbinding van het gebillijkt natuurregt, opdat er in de latere eeuwen niet met minachting op ons worde nedergezien.*"

THIERS.

Het had veel nut, dat het Gouvernement, eenige jaren geleden opentlijk aankondigde, dat het verslag „van het beheer en den staat der kolonien" voor ieder inwoner, voor zoo ver de voorraad strekt, ter Gouvernements Secretarie verkrijgbaar was gesteld.

Wij vroegen, met welk doel kon die mededeeling gedaan zijn, en waarom, wenscht het bestuur, dat het *volk* kennis draagt, van zijn toestand?

Ten eerste omdat elk volk, — hoe groot of klein — de leden van het huisgezin uitmakende, *regt* heeft, den toestand van zijn huishouden te kennen.

Ten tweede, opdat onder de leden der maatschappij, het vertrouwen zal worden gesterkt, tegen over den regeerder en het bestuur.

Ten derde, om door blootlegging van onzen toestand, bescheidene aanmerkingen en nuttige opmerkingen, uit te lokken.

Ten vierde, om de dwalingen te leeren kennen, die in het huishouden worden begaan en de leemten te zien, die in strijd met het volks belang en den geest onzer eeuw zijn, en

Ten vijfde, om, na de kennis der bestaande verkeerdheden, naar goede middelen om te zien, om ze af te leiden en te verbeteren.

Ofschoon niet altijd het „*vox populi*, het *vox dei* is, zoo doet elk bestuur eene onvoorzigtige handeling, indien het die *stem* tegengaat en zoo lang die stem, de grenzen der algemeene beschouwingen niet overschrijdt, zal een verlicht bestuur er veel nut, veel belangrijks uit kunnen trekken.

Was het een zwak, of was het eene bijzondere aangedreven neiging in mij, om het volkskarakter alhier ernstig en diep te onderzoeken, waardoor ik, tot de overtuiging kwam, dat er veel, *zeer veel* goeds in dat volkskarakter school, maar dat er in deze kolonie, helaas! geen *vox populi* bestaat, tot zelfs onder de onafhankelijke burgerklasse niet! —

Waar geen volks-opinie, geen volksstem bestaat, daar moet de staat, in zijne geheele beweging verzwakken; — door gebrek aan die eigenaardige wrijving komt er verlamming in het leven en de nooit gestoord wordende krachten, gaan in eene sluimering over, die eindelijk doodelijk wordt.

Daarom stelde de kerk feestdagen in, om volkssluimering door kleine schokken te wekken.

Daarom stelde iedere staat volksfeesten in, om in die eigenaardige speelsche woelingen, het nationale volkskarakter voor ondergang te bewaren.

Waar dus het gebillijkte *vox populi* niet bestaat, daar moet het opgewekt en langs goede wegen, tot betere bedoelingen geleid worden.

Die leiding, geschiedt in een ordelijken staat, en onder een verlicht bestuur, door den *arbeid* door het *onderwijs* en door de *Godsdienst*: tusschen deze liggen vele vormen van zeden en gewoonten, die aangemoedigd en door krachtige bescherming beloond moeten worden.

Wil men het kwaad in een staat verzwakken en langzaam dooden, dan zal de zware straf, daar niets toe uitwerken, maar den bedrijver te doen gevoelen, dat het kwaad hem hinderlijk is en het goede hem bevoordeelt zal langzaam dien heilrijken invloed uitoefenen, welke beulen en marteltuigen nooit hebben kunnen bereiken.

Met het oog dan op dit onderling gewest, kreeg ik spoedig de overtuiging, dat alhier eene verkankering bestond, die op sommige deelen van het ligchaam, vreeselijke verwoestingen had gemaakt en alle andere deelen, — zonder *eenige* uitzondering — in meer of minderen grond had aangetast. Veel was onherroepelijk verloren, doch er kon nog veel gered worden.

Welke moest de allereerste schrede zijn, waardoor redding kon worden aangebragt? Kennis onzer kwalen! Maar de toestand was nog donker, de nacht en het égoisme zaten hier nog als heerschers ten troon, en daar er zoo als ik zeide geen *vox populi* in deze kolonie bestond, zoude de stem van *een enkele*, gelijk zijn aan die eens roependen in de woestijn.

Alles verwisselt, ook hier kwam verwisseling; een nieuwe morgen brak aan; een zwakke, maar toch verfrisschende hoop, speelde in ieders gemoed, en de levensgeest, gisteren *nog* door den *Sirocco* gedrukt en verschroeid, rigtte zich op, en was dankbaar bij de verwachting eens nieuwen dageraads.

Gij gelooft, dat het geene vermaardheid is, die mij de pen deed opvatten, dat het even min bejag naar voordeelen of gunsten was, — welke ik trouwens schuw; die overtuiging, moet u bezielen, gaat Gij slechts na, dat ik door mijne rondborstigheid, — dan den geheel verkeerden weg in sloeg, neen, ik stelde belang in deze schoone volkplanting en haar kennende, was het mij een grievend leed, dat zij zoo *moedwillig* aan hare eigen gebreken *werd* opgeofferd, het was mij leed, elken dag haar dieper te zien wegzinken en de overtuiging te hebben, dat zij weldra verloren zoude zijn!

Voor mij, ligt een breed uitgewerkt verslag, — van welk jaar, 't doet er niet toe — dat verslag wil ik punt voor punt beschouwen, omdat het mij bij de lezing voorkwam, dat onwetenden met onzen toestand, of *kamer leden*, die zoo weinig het innerlijke onzer kolonie kennen, afgaande op dat verslag, weleens een verkeerd begrip van onze zaken zouden kunnen krijgen; eindelijk, omdat het mij voor kwam, dat het Landvoogden nuttig is, het huisgezin en de huishouding te kennen, waarover zij in naam des KONINGS regeren niet eene kennis gesproten uit eene valsche voorspiegeling, doch zoo als de zaken en bewegingen, *werkelijk* zijn.

Bij den arbeid, dien ik mij in deze voorenam, stelde ik mij de drie volgende vragen tot grondslag

1. Is alles, wat in dat verslag voorkomt hoewel in grondtrekken juist, wel duidelijk genoeg, om daar het innige van onzen kolonialen toestand uit te kunnen begrijpen? *Neen!*

2. Zijn er in de toestanden en de bewegingen dezer volkplanting, niet vele dwalingen, verkeerdheden en gevaarlijke aanmoedigingen waar over de verslaggever of in 't geheel, of volstrekt niet gesproken heeft? *Ja!*

3. Zoude er bij kennis onzer positie, een weinig energie, vaste wil en volharding, geene hulpmiddelen in ons zelven liggen waar door het verkeerde konde worden uitgeleid en het nuttige kon worden aangewend? *Zeker!*

De *vrije bevolking*, waarmede het verslag aanvangt, bestaat doorgaans uit bijna 15000 zielen, waaronder niet gerekend zijn, de *Indianen*, de *Boschnegers* en de *Lepreuzen* op het Etablissement *Batavia*.

Die vrije bevolking, maakt alzoo het burgerschap der kolonie uit. Het *Volk* staat volgens den *verpligten* vorm, aan het hoofd van het verslag en is het *eerst*genoemde.

Het komt mij voor, dat telkens, wanneer een koloniale raad vergadert, en de allergewigtigste punten in dien raad ter tafel gebragt, zijn afgehandeld er elke keer, de bedroevende vraag diende gedaan te worden „wat is er sedert *vijftig Jaren*, in het werkelijk belang der vrije bevolking, gedaan?„ (het gedeelte hoofdklasse van ambtenaren uitgezonderd)

Wij zullen zien, in hoe verre die vraag gepast is, en welk antwoord men er op zoude kunnen geven

Doch, ook hier, behoort een enkel woord van de Indianen en boschnegers gesproken te worden.

In de laatste jaren, werd het kleinste vergrijp van den meester tegen over den slaaf, streng vervolgd en dikwerf, streng gestraft en huldig ik ook de onpartijdigste handhaving van de wet, zoo had er nooit uit het oog verloren mogen zijn, welke verhouding er bestaat, tusschen den meester en den slaaf. Onbeschroomd zeg ik het opentlijk, dat het *forsch* doordrijven van dit aangenomen beginsel, een vreeselijken schok heeft gegeven aan het *gezag* van den meester over den slaaf aan het *onderworpen karakter* van den slaaf en aan de krachtige *ontwikkeling* van den arbeid in Neerlands kolonie *Suriname*.

Werden echter de vergrijpen tegen de mindere en burgerklasse der vrije bevolking, en die tegen de Indianen en boschnegers ook zoo streng onderzocht, vervolgd en gestraft, of zal men zich willen dekken, met de verschooning „ *wij kenden die vergrijpen niet* "

„*Men was verpligt ze te kennen.*"

(*Wordt vervolgd.*)

SCHEEPSTIJDINGEN

BINNENGEKOMEN.

Den 14den dezer, de Nederl. schoener *Ellen*, kapt. W. C. Dekker.

Idem, de Nederlandsche schoener *Emma*, kapt. P. C. Vereul. Beiden van Demerarij.

UITGEKLAARD.

Den 11den dezer, het Nederlandsch schip *Caijenne*, kapt. J. Lijdale, naar Boston, lading: 100 vaten Suiker 145,517 pond, 181 balen Cacao 33,735 pond, 66 vaten Melassie 8,212 gallons.

IN LADING NAAR AMSTERDAM.

Het schip *Anna Maria Henrietta*, kapt. Gollards, adres bij H. Legenhard. Sluit 23 dezer.

Het schip *Jonge Eduard*, kapt. Sikkens, adres bij J. M. Polak.

Het schip *Josephina Bernardina*, kapt. Bos, adres bij J. Gisius.

Het schip *Wilhelmina*, kapt. Klint, adres bij H. Legenhard.

Het schip *Mary Broughton*, kapt. W. E. Herrick, adres bij Gebrs. van Praag.

AANGEKOMEN PASSAGIERS.

Met de Nederlandsche schoener *Ellen*: de Heeren L. Pinto, V. Bartoccini en G. P. Emanuels

PRIJZEN DER PRODUCTEN.

Bij inschrijving verkocht:

Suiker. Den 16den dezer, van plantaadje *Bleiendaal*, 24 vaten a 8,43 cent.

Melassie. Idem, van hetzelfde Effect, p. m. 1600 gallons a 25 cent.

Suiker. Den 17den, van plantaadje *Ellen*, 19 vaten a 8,11 cent.

Binnenlandsche Berigten.

Bij Koninklijk besluit van den 28 Julij jl. No. 22, is, met ingang van 1 October e. k.;

1. Aan den Kapitein E. J. Slengarde van het Bataillon Jagers No. 27 in *West-Indie*, op zijn verzoek verleend een *eervol* ontslag uit de Militaire dienst.

2. De Heer E. J. Slengarde, waarnemend Inspecteur der domeinen, van de nijverheid en den landbouw, definitief tot die betrekking benoemd.

Post-Kantoor.

De Mail-pakketten zullen op Vrijdag den 20sten dezer, des middags ten 12 ure worden gesloten en verzonden per de Stoomboot *Vice Admiraal Rijk.*

Z. E. de Gouverneur zal op Donderdag e. k. *geene* Audientie verleenen.

Paramaribo, den 11 September 1861.

Administrative Politie.

Aan de Ingezetenen dezer stad en van hare buitenwijken, wordt bij deze kennis gegeven, dat gedurende de maand October door de Administrative Policie eene algemeene schouwing zal worden gehouden over de *Straten*, *Gebouwen*, *Grachten*, *Waterloozingen*, *Keukens* en *Stookplaatsen*, en zulks in overeenstemming met de voorschriften vervat in de Publicatien van 19 | 25 November 1828 G. B. No. 17 en 2 Julij 1835 G. B. No. 13.

Politie.

Bij deze wordt ter voorkoming van ongelukken aan het algemeen kennis gegeven, dat van den 17 September e. k iederen Dingsdag, Woensdag, Donderdag en Vrijdag, des morgens van *vijf* tot *negen* ure, door de Troepen alhier in Garnizoen naar de Schijf zal worden geschoten op een Erf op *Combé* over den Houtzaagmolen in eene N. N. Westelijke rigting van denzelfden Molen.

Paramaribo, *den* 13 *September* 1861.

Bij deze wordt ter voorkoming van ongelukken aan het algemeen kennis gegeven, dat op Zondag morgen den 22 dezer, door Onder-Officieren en Korporaals van de Schutterij naar de Schijf zal worden geschoten, aan de Noord zijde van den grond *Industrie* gelegen aan den rijweg van *Kwatta*.

Paramaribo, *den* 16 *September* 1861.

Transport.

Den 11den September 1861. G. C. Vogt Echtgenoot van F. G. Henckel en F. G. Henckel qq. F. G Vogt, aan F. Harten, van de Plantaadje *George Hendrik* en den Grond *Bossé slust*, gelegen aan de *Mattappica kreek.*

Paramaribo, *den* 11 *September* 1861.

Op aanstaanden Zaturdag den 21sten dezer, des morgens om zes ure, zal de gewone Exercitie met de Brandspuiten plaats vinden; zullende de Brandmeesters, Onderbrandmeesters en verdere werkslieden *precies* om *half zes* ure aan het lokaal der Spuit waartoe zij behooren present moeten zijn.

Paramaribo, *den* 13 *September* 1861.

Advertentiën.

Surinaamsche Maatschappij
van
WELDADIGHEID

Het Hoofd-Bestuur der *Surinaamsche Maatschappij van Weldadigheid* heeft besloten op den 23 September e. k. des avonds te *acht ure*, in het Kerkgebouw der Hervormde Christelijke Gemeente, daartoe welwillend afgestaan, eene ALGEMEENE OPENBARE VERGADERING te houden tot het doen van verslag van de verrigtingen dezer Maatschappij gedurende de jaren 1859 en 1860,

Het Hoofd-Bestuur heeft derhalve de eer Heeren Leden en Begunstigers van gemelde Maatschappij en de verdere Ingezetenen vriendelijk te verzoeken, voormelde vergadering met hunne tegenwoordigheid te willen vereeren.

Paramaribo, *den* 16 *September* 1861.

Op last van het Hoofd-bestuur voornoemd,
De Algemeene Secretaris,
B. E. C. BELMONTE.

Aan den Uitgever van Het Koloniaal Nieuws blad.

Amice!

Weet gij niet, dat een leugenaar, eene goede memorie dient te hebben?— in uw Blad van den 13 dezer, zegt gij «*de gezagvoerder van de Ellen eischte f* 200; *om de brieven pakketten over te nemen*", en in uw Blad van den 16den zegt gij, op eene, het voorgaande weder sprekende wijze, « *de Redactie heeft alleen gemeld dat f* 200 *gevraagd zijn*, *voor het overbrengen der mail*, *en dat is waar*", — wat is nu waar? dat de *gezagvoerder* van de *Ellen* dien eisch gedaan heeft? — neen, Vriendje! laat mij u trouwhartig onderrigten, dat er bij den gezagvoerder volstrekt geen aanzoek is gedaan, en hij ook niet bij magte was, om de brieven pakketten over te nemen, en ze op te brengen alware het dat de gezaghebber der mailboot of de Landdrost van Nickerie hem daarvoor *f* 1000 zoude hebben willen betalen, eenvoudig om dat de schoener *Ellen* door den Heer Bartoccini bij de maand gehuurd is, en de gezaghebber, daarover geene beschikking hebbende, zijn' tijd van vertrek niet bepalen kon, — *evenwel heeft het feit*, zegt gij, *toch plaats gehad*; dat is sterk, — doch Vriendje! laat mij u door deze redenen niet uit het veld slaan; Wij beiden zijn het publiek, eenige verantwoording voor onze daden schuldig, (daarin hebt gij de waarheid gezegd,) en dat meen *ik* nu te hebben gedaan, doe dit uwer zijds dan ook, door de bewijzen, die gij zegt, te hebben, op eene neutrale plaats, ter inzage van het publiek neder te leggen, en in uw volgend Blad kennis te geven, waar en wanneer men ze kan zien, — bij verzuim hiervan, zoude ik alweder geneigd kunnen zijn, uwe handelwijze eene verkeerde uitlegging te geven.

Ik moet u of nog eene andere vergissing in uw berigt opmerkzaam maken, namelijk dat de Heer Bartoccini passagier op de *Ellen* is geweest van Demerarij af, en niet door mij van de stoomboot is overgenomen.

Nu vriendje kunt gij hierop al of niet antwoorden, nadat gij het verkiest; ik zal stil zijn, doordien ik niet gewoon ben, met een andere pen, om te gaan, dan met de roer-pen, die ik boven de andere liefheb, omdat slaat men zich al eens een wondje aan de schenen, wanneer men haar niet in acht neemt, — zij toch zoo gevaarlijk niet wordt, als de andere, die, hoe zacht zij ook over het papier glijden moge, iemand soms, een geducht gat in zijnen goeden naam kan slaan.

De Gezagvoerder der Nederl. Schooner ELLEN,
W. C. DEKKER.
( )

De ondergeteekende heeft de eer zijnen begunstigers en het geacht publiek te berigten, dat hij zijne alhier sedert ruim tien jaren bestaande AFFAIRE zal liquideren, en dien ten gevolge zijne **voorradige Winkelwaren**, etc., tot verminderde prijzen te koop aanbiedt.

Alsmede op *voordeelige voorwaarden*:

De HUIZEN en het ERF thans door hem bewoond.

Wordende zijne DEBITEUREN vriendelijk verzocht hun verschuldigde vóór primo November e. k. te willen voldoen, daar na verloop van dien tijd, de nog uitstaande vorderingen, uithoofde van zijn vertrek uit de stad, zonder verdere aanmaning en zonder onderscheid van persoon, ter VERVOLGING zullen worden overgegeven.

Paramaribo, den 16 September 1861
FERD. HARTEN.
( )

Met vergunning van Zijne Excellentie den Gouverneur

MANUEL GARCIA

berigt het geëerd publiek, dat hij in het Tooneelgebouw THALIA, op

MORGEN NAMIDDAG.

om *half vijf* ure, zijne

TWEEDE VOORSTELLING,

zal geven.

Zullende bij die gelegenheid diverse *kunsttouren* op het STIJVE KOORD en *Verscheidene Gijmnastike kunsten* worden ten uitvoer gebragt.

En op

ZATURDAG, den 21 September 1861, des avonds om 8 uren.

DERDE VOORSTELLING,

waarbij de Heer en Mevr. GARCIA

diverse Kunsten op het

Stijve en slappe

KOORD

zullen uitvoeren, ingevolge het Programma.

PRIJZEN DER PLAATSEN.

Loge	*f* 2 50.
Balcon	» 1 50.
Parterre	» 1.—

Kinderen beneden *twaalf* jaren, betalen halve prijs.

Entree-billetten zijn verkrijgbaar aan het Tooneel Gebouw van den dag der vertooning.

NB. Men wordt verzocht de Billetten aan den Hoofdingang te vertoonen.
( )

P. J. BOAS

heeft ontvangen per de laatst gearriveerde Schepen en biedt zijnen geëerden begunstigers te koop aan:

Puike BOTER in 14 ponds vaatjes, HAM, ROLPENS SAUCIJSJES, en WORST, *Saucises de Bologne* en ROOKVLEESCH in blik, Dito OSSENMUIJSJES, ***Kalfs Karbonade* in Keulsche potten**

Een nieuw assortiment Holl., Fr. en Eng. **EETWAREN** in blik, waaronder Pâté de Foies gras Truffé.

Gegarneerde Secretaris KOEKEN, Haagsche Wijn- en Tafel BESCHUIT, BANKET en BITTERKOEKJES, FRAMBOZEN dito, Different Hollandsche

SUIKERGOED,

Tafel Amandelen, Pruimedaeten, NOUGAT, Frambozen, Grosseille en meer andere

soorten SYROPEN,

Bessensap, Vruchten op Brandewijn, Dito op Stroop en au *jus* gesorteerd, *Fleur d'Orange* en *Rozenwater*, Spaansche, Fransche en Gevulde OLIJVEN, Augurkjes en Gemengd Zuur, Geurige Groene en Zwarte THEE, BROODSUIKER, KAPPERS, VLEESCH en VISCH SAUSEN, Fransch en Eng. MOSTARD, Kerrypowder, Japansche SOYA, Fijne OLIJF OLIE, *Tafelzout* en Wijn Azijn.

Fijne Havanah en ordinaire Sigaren, Rook Tabak.

Fijne Fransche LIKEUREN, Holl. dito van Wijnand Fockink, Jamaica RUM van id., Keulsche GENEVER, ord. CONJAC, Fijne Pale Brandy, Vermouth, Absinth, GENEVER, Selterswater in halve kruikjes, PORTER en ALE, Port-, Rhijn-, Muscaat-, Sherry-, Malaga-, Madeira-, Fijne en Ordinaire Roode Bordeaux WIJN, Champagne dito van de merken Grand Mousseux, Crême de Bouzy en duc de Montebello.

***Patent Olie* in pullen.**

Voorts:

Merk INKT, Vlugzout, Roode, Blaauwe en Zwarte INKT, Groene ERWTEN, SPLIT PEAS, etc., etc.
( )

GEDRUKT BIJ A. L. G. DE RANDAMIE